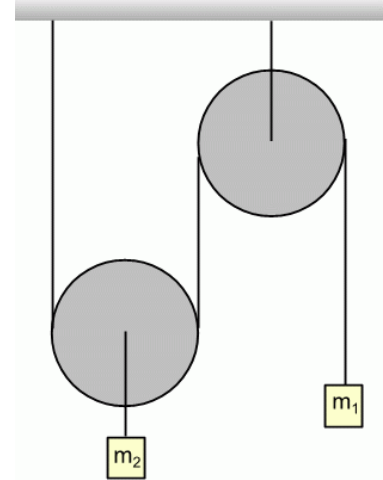

Kísérleti fizika 1.

7. gyakorlat: Pontrendszerek

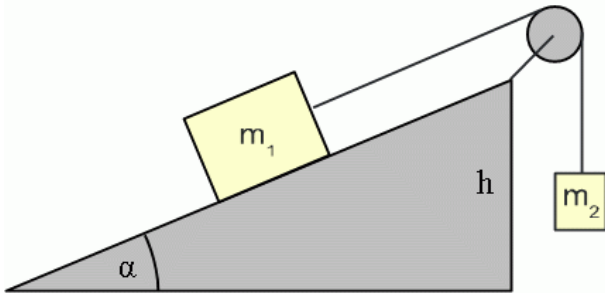
3.1.2. Súrlódásmentes csigán átvetett fonálon egy 90 g és egy 110 g tömegű test függ. A nehezebb test a földfelszín felett 2 m-re van. Magára hagyva a rendszert, mennyi idő alatt ér le a nagyobb tömegű test a talajra? A csiga és a fonál tömegét elhanyagolhatjuk.

*3.1.3. Mozdó csigára m_2 tömegű testet függesztünk. A mozgó csigát tartó fonál egyik végét állványhoz erősítjük, másik végét álló csigán átvezetve m_1 tömeghez kötjük. (3.1.3. ábra) Határozzuk meg az m_1 , ill. m_2 tömegek gyorsulását, valamint a fonalat feszítő erő nagyságát! A csigák és a fonál tömegétől, valamint a súrlódástól eltekintünk.

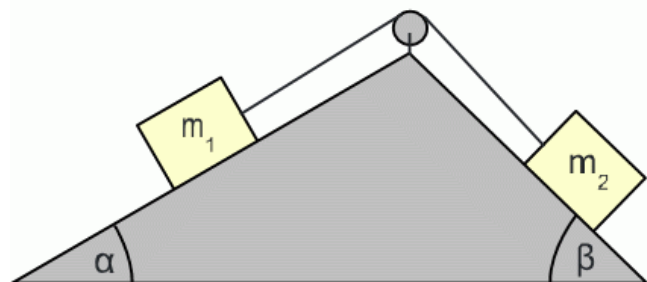

3.1.3. ábra

3.1.6. $\alpha=30^\circ$ hajlásszögű lejtőre helyezett $m_1=3$ kg tömegű testhez a lejtő tetején megerősített csigán átvetett fonállal $m_2=1$ kg tömegű testet kötünk. (3.1.6. ábra) Határozzuk meg a rendszer gyorsulását, valamint a fonalat feszítő erőt! Mekkora sebességet ér el a $h=0,2$ m magasságú lejtő tetejéről kezdősebesség nélkül induló test a lejtő alján? A csiga és a fonál tömegétől, valamint a súrlódástól eltekintünk.

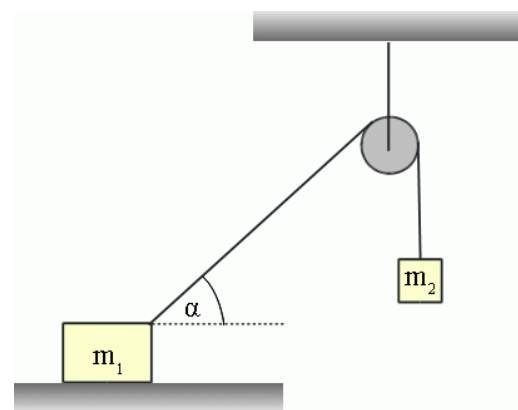
3.1.6. ábra

3.1.7. ábra

3.1.7. Kétoldalú lejtő felső pontjában rögzített csigán átvetett fonál egyik végéhez kötött $m_1=2$ kg tömegű test az $\alpha=30^\circ$, másik végéhez kötött $m_2=1$ kg tömegű test a $\beta=45^\circ$ hajlásszögű lejtőn fekszik. (3.1.7. ábra) Határozzuk meg a gyorsulást és a fonalat feszítő erőt, ha a súrlódástól és a csiga tömegétől eltekintünk!

*3.1.9. Vízszintes talajon $m_1=40$ kg tömegű láda fekszik, a súrlódási együttható 0,2. Mekkora m_2 tömegű test képes a ládát megmozdítani az ábrán látható elrendezésben? Mekkora pillanatnyi gyorsulással indulna el ilyen m_2 tömeg hatására a láda egy súrlódásmentes vízszintes síkon? A csiga tömegét és súrlódását a számításokban elhanyagolhatjuk. ($\alpha=30^\circ$)

3.1.9. ábra

3.1.11. m_1 és m_2 tömegű A és B szabad anyagi pontok Newton törvénye szerint kölcsönösen vonzzák egymást. A kezdő időpontban az A pont sebessége v_1 és AB-re merőleges, B pont sebessége v_2 , AB irányú és A-tól elfelé mutat. Határozzuk meg a pontok súlypontjának pályáját és sebességét!

3.1.12. Egy ℓ hosszúságú M tömegű, a vízhez képest nyugvó csónak egyik végén m tömegű ember áll, majd átmegy a csónak másik végébe. Elhanyagolva a víz ellenállását számítsuk ki, hogy mennyit mozdul el ezalatt a csónak!

3.1.13. $M=70$ kg tömegű ember kezében $m=10$ kg tömegű teherrel a vízszintessel 45° -os szöget bezáró irányban $v_0=7$ m/s kezdősebességgel felugrik. Pályája tetőpontján a terhet vízszintes $u=8$ m/s relatív sebességgel hátrafelé hajtja. Mennyivel nagyobb távolságra ugrik ily módon?

*3.1.14. Egy súrlódásmentes asztalon α hajlásszögű ℓ hosszúságú M tömegű lejtő van. A lejtő tetején m tömegű test van. Mekkora távolságra mozdul el a lejtő azalatt míg a test a lejtő aljára csúszik le?

3.1.16. Valamely m_1 tömegű test rugalmatlanul ütközik egy m_2 tömegű testtel. Határozzuk meg hányadrésze vész el a kinetikus energiának, ha az m_2 tömegű test az ütközés előtt nyugalomban volt!

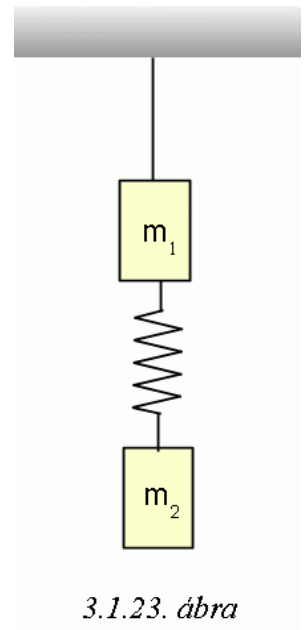
*3.1.18. Két rugalmas golyó ugyanakkora nagyságú sebességgel halad egymás felé vízszintes egyenesen. Ütközés után az egyik golyó nyugalomban marad. Mekkora lesz a másik golyó ütközés előtti és utáni sebességeinek aránya? Mekkora a golyók tömegeinek aránya?

3.1.21. Egy összenyomott rugó hirtelen szétdob két henger alakú tömeget egymással ellentétes irányban. A tömegek nagysága $m_1=0,12$ kg és $m_2=0,3$ kg. Mekkora sebességgel haladnak ezek a vázolt csőben, ha az összenyomott rugó helyzeti energiája 4,9 J volt? Hogyan módosul az eredmény, ha m_1 -t, vagy m_2 -t a csőben rögzítjük?

3.1.21. ábra

*3.1.23. Egy fonal egyik végét a mennyezethez erősítjük, másik végére m_1 tömegű testet akasztunk, ehhez egy rugót kötünk, majd a rugóra egy m_2 tömegű testet. Kezdetben a rendszer nyugalomban van. Ekkor elégetjük a fonalat. Mekkora lesz a testek gyorsulása a következő pillanatban?

3.1.23. ábra

*3.1.26. A rakétát a hajtóműből folytonosan kiáramló gáz gyorsítja. Mennyivel változik az eredetileg m_0 tömegű rakéta sebessége, ha a rakétából a rakétához viszonyítva állandó u sebességgel m_1 tömegű gáz áramlott ki?(A rakétára külső erő nem hat és az u sebesség iránya a rakéta v sebességének irányába esik. Legyen $m_1=m_0/2$.)

3.3.1. Lövedékek sebességének mérésére az ún. ballisztikus ingát használják. A homokkal töltött 100 kg tömegű inga 0,2 kg-os lövedék becsapódása után 10° -kal kilendül. Mekkora a lövedék sebessége? Az inga súlypontjának a felfüggesztési ponttól való távolsága 2 m.